Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2006–2007

23 432 De situatie in het Midden-Oosten

Nr. 215

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES EN VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 november 2006

De Ministers van Buitenlandse Zaken en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bieden u hiermee een verslag aan van de aanpak en organisatie van de evacuatie van Nederlanders uit Libanon.

Inleiding

In verband met de oorlogshandelingen in Libanon heeft de Nederlandse regering medio juli 2006 besloten de Nederlanders aldaar vrijwillige evacuatie aan te bieden. Het betrof zowel Nederlandse inwoners van Libanon en hun gezinsleden als Nederlandse toeristen en zakenmensen. Diegenen die zich hadden opgegeven voor vrijwillige evacuatie zijn ook daadwerkelijk geëvacueerd. Een kleine groep Nederlanders heeft ervoor gekozen in Libanon of de omringende landen achter te blijven. Naast de evacuatie van Nederlanders, heeft Nederland in nauw overleg met de desbetreffende EU-landen, ook andere EU-onderdanen vervoerd. In totaal zijn door Nederland circa 600 mensen geëvacueerd.

Taakverdeling

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken is verantwoordelijk voor de evacuaties van Nederlanders, en werkt in dit verband nauw samen met het Ministerie van Defensie, met andere EU-lidstaten en met de betrokken Nederlandse ambassades. De verantwoordelijkheid van BZ reikt totdat de mensen voet op Nederlandse bodem zetten.
Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties neemt daarna de verantwoordelijkheid over om de registratie en opvang van de evacués in Nederland te organiseren. De afgelopen periode heeft het Nationaal CrisisCentrum (NCC) de overall coördinatie en organisatie van de registratie en opvang in Nederland uitgevoerd. Het Expertisecentrum voor Risico- en Crisiscommunicatie (ERC) heeft de voorlichting gecoördineerd en het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC) de

KST103402
0607tkkst23432-215
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2006

operationele uitvoering van de opvang op de vliegvelden Eindhoven en Schiphol.

Uitvoering van de evacuaties

Op 13 juli heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken het crisistelefoonteam geactiveerd om het toenemende aantal telefoontjes over de situatie in Libanon goed af te kunnen handelen. Op 15 juli werd vanwege verder verslechterende veiligheidssituatie in Libanon het crisisbeleidsteam bijeen geroepen.
Nog diezelfde dag heeft het ministerie in overleg met de Nederlandse ambassade te Beiroet besloten om tot vrijwillige evacuatie van Nederlanders over te gaan. Besloten is de evacuatie over land met bussen te laten plaatsvinden naar Aleppo in Syrië en daarvandaan per vliegtuig naar Nederland; dit was op dat moment de snelste en veiligste manier. De ambassade heeft de Nederlanders die weg wilden van deze mogelijkheid op de hoogte gesteld. Vanaf 17 juli heeft het ministerie van Defensie op verzoek van het ministerie van Buitenlandse Zaken twee vluchten georganiseerd om evacués vanaf Aleppo naar Eindhoven te vervoeren. Ook zijn Nederlanders, die met boten van Libanon naar Cyprus waren gekomen, door de ambassade aldaar opgevangen en vervolgens op het vliegtuig gezet naar Nederland en m.b.t. andere EU-onderdanen naar andere bestemmingen in Europa.

Op 22 juli is nog een aantal Nederlanders met een toestel van de Belgische luchtmacht naar Brussel vervoerd. De Nederlandse ambassade in Brussel heeft vervolgens zorg gedragen voor hun vervoer naar Nederland.

Bij deze evacuatie hebben de Nederlandse ambassades in Damascus, Tel Aviv en Nicosia een zeer belangrijke rol gespeeld. Ambassade Damascus heeft gezorgd voor de opvang in Syrië en samen met Defensie het verdere vervoer naar Nederland geregeld, hetgeen ook gold voor de Nederlandse ambassade in Nicosia De ambassade in Tel Aviv heeft een belangrijke coördinerende rol vervuld in de contacten met de Israëlische autoriteiten met name ter verkrijging van toestemming van de Israëlische autoriteiten voor het georganiseerde vervoer van Nederlanders naar Syrië en Cyprus.
Nadat de NL-burgers waren geëvacueerd, bleef er personeel van het Ministerie van Buitenlandse zaken op de Ambassade in Damascus achter dat door een speciaal hiervoor ingevlogen BSB-team (persoonsbeveiliging KMAR) werd beveiligd. Tegelijkertijd is door een andere militaire eenheid een evacuatie over de weg verkend en voorbereid. Door de Israëlische bombardementen was deze evacuatieoptie al snel niet meer mogelijk en bleef alleen transport over het water of door de lucht over. Hiervoor zijn geen Nederlandse middelen ingezet.
Bij inreis zijn waar nodig visumfaciliteiten beschikbaar gesteld voor de evacués die niet zonder meer recht op toegang tot Nederland hadden.

EU-samenwerking

Zowel op lokaal- als hoofdsteden niveau is de Europese samenwerking goed verlopen. Zo vond er op dagelijkse basis overleg plaats tussen Chef's de Post in Beiroet, waarbij plannen en beschikbaarheid van materieel voor vervoer van EU-onderdanen werden geïnventariseerd. Daar waar mogelijk werden afspraken gemaakt over het beschikbaar stellen van boot capaciteit aan elkaars onderdanen.
Dagelijks vond er gedurende deze crisis telefoonconferenties plaats tussen de directeuren consulaire zaken van de ministeries van Buitenlandse Zaken van de meeste EU-lidstaten en de Europese Commissie.

Hierbij werd informatie uitgewisseld over de veiligheidssituatie in Libanon en de behoefte aan ondersteuning aan elkaars onderdanen.

Bestuurlijke Organisatie in Nederland

Het onder het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ressorterende Nationaal CrisisCentrum (NCC) heeft in aanvang de bestuurlijke coördinatie en organisatie van de registratie en opvang uitgevoerd. Er is veelvuldig ambtelijk overleg gevoerd met ondermeer het Ministerie van Buitenlandse Zaken, het Ministerie van Defensie, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Sociale Verzekeringsbank, het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport, het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, het Ministerie van Justitie en het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA). Op basis van daartoe ontwikkelde draaiboeken zijn afspraken gemaakt over registratie en opvang van de evacués en de te treffen regelingen voor voorzieningen voor evacués, zoals (tijdelijke) huisvesting, ziektekostenverzekeringen, levensonderhoud, aansprakelijkheid, medische opvang, etc). Dagelijks zijn situatierapporten opgesteld en de bestuurlijke partners zijn geïnformeerd over de door de rijksoverheid georganiseerde voorzieningen voor de evacués.
Het Expertisecentrum voor Risico- en Crisiscommunicatie (ERC) van BZK was verantwoordelijk voor de voorlichting richting de evacués tijdens de eerste fase.

Operationele organisatie in Nederland

Het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC) heeft de operationele coördinatie op het militaire vliegveld Eindhoven en Schiphol op zich genomen. Bij aankomst heeft het LOCC samen met de Gemeente Eindhoven en Defensiepersoneel de briefing bij de landingen, de registratie, voedsel en drinken en het verdere transport in Nederland verzorgt. Alle evacués hebben een informatiepakket ontvangen met een uitleg van getroffen voorzieningen en telefoonnummers voor nadere informatie. Medische en psychosociale zorg is gedurende het hele proces aanwezig geweest. Na de registratie zijn de evacués of naar hun eigen huis gebracht, ondergebracht bij familie/vrienden of naar een eerste opvang in hotels in Eindhoven.

Tijdelijke opvang

Na de registratie van alle evacués heeft de opvang zich verder geconcentreerd rond de evacués die zelf geen onderdak hadden en/of niet in hun eigen levensbehoeften konden voorzien.
Voor hen die geen vast onderdak in Nederland hadden is in samenwerking met het COA opvang geregeld in een (voormalig) asielzoekerscentrum in Almere. In deze locatie konden gezinnen worden opgevangen in appartementen en was voorzien in onder andere catering, beveiliging, sportvoorzieningen, kinderopvang, toegang tot internet, etc. Er is een aantal keren een informatiebalie in Almere ingericht, met een liaison van het NCC en vertegenwoordigers van VROM (huisvesting), IND (vreemdelingrechtelijke aspecten), SVB (uitbetalen voorschot en uitleg regeling), GHOR en Stichting Impact (psychosociale nazorg), gemeente Almere, en het reisbureau van BZK (BCD travel). Deze laatste was aanwezig omdat een groot deel van de groep onderdak bij familie op de Nederlandse Antillen heeft gezocht of er zelf woont en wilde doorreizen naar de Antillen. Het ging veelal om het omboeken van tickets.
De evacués zijn in Eindhoven en Almere persoonlijk geïnformeerd over de getroffen voorzieningen. Van alle voorzieningen is in min of meerdere mate gebruik gemaakt.

Nazorg

Voor de aangekomen evacués is een projectorganisatie onder coördinatie van BZK in het leven geroepen. Dit project Nazorg Evacués Libanon richt zich op evacués die hun weg in Nederland niet weten te vinden, doordat ze bijvoorbeeld geen geschikte verblijfplaats hebben en of geen inkomsten om te voorzien in hun levensonderhoud. Concreet heeft het project voor een tijdelijke opvangvoorziening gezorgd, zakgeld uitgekeerd en verzekeringen geregeld. Daarnaast is voor scholing van leerplichtige kinderen gezorgd. Ook zijn Nederlanders geholpen die op eigen verzoek naar familie buiten Nederland wilden reizen, in de meeste gevallen de Antillen. Voor Nederlanders die permanent hier in Nederland wilden blijven is bemiddeld voor woningen, zodat ze snel in een eigen huurwoning hun leven kunnen oppakken. Een aantal anderen zijn vrijwillig teruggekeerd naar Libanon. Verder zijn er in totaal 22 evacués, die zijn geëvacueerd samen met een eerstegraads Nederlands familielid maar zelf niet de Nederlandse identiteit bezitten. Een aantal zal terug keren naar Libanon en een aantal heeft aangegeven graag permanent in Nederland te willen blijven. Hun verblijfsvisum is door de IND verlengd.

Bij het project Nazorg heeft BZK diverse uitvoeringsorganisaties van verschillende departementen betrokken, bijvoorbeeld de Sociale Verzekeringsbank, het Centraal Orgaan opvang asielzoekers en het ministerie van VROM. Het nazorgproject zal waarschijnlijk tot het einde van dit jaar zijn beslag nemen. Met een evaluatie van de evacuatie en het nazorgtraject is inmiddels al gestart. Deze evaluaties worden gebruikt om bestaande draaiboeken waar nodig aan te passen ter voorbereiding op eventuele evacuaties en het nazorgtraject in de toekomst.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. Remkes

De Minister van Buitenlandse Zaken,
B. R. Bot